

Patent Tactics

George Brock-Nannestad

Historic Audio Consultant

European Patent Attorney

Resedavej 40, DK-2820 Gentofte

DENMARK

Phone: +45 21 67 77 12

FAX: +45 39 68 13 94

E-mail: pattac@image.dk

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Retsudvalget (2. samling)

L 27 - Bilag 40

Offentligt

15. juni 2005

Vedr.: **Ændring af navnelov i medfør af betænkning 1446 fra Justitsministeriet**

Jeg undres over noget af den offentlige debat, fordi den ikke har berørt et væsentligt aspekt ved de foreslåede ændringer. Man har f.eks. anset, at fordoblingen af antallet af personer, som i forvejen har et givet slægtsnavn, ville udgøre en rimelig beskyttelse imod, at disse navne blot bliver frit antaget.

Det har været helt overset, at de personer, som har et hidtil beskyttet slægtsnavn som mellemnavn, for fremtiden helt frit vil kunne antage dette som efternavn. For denne regel forhindres udtrykkeligt ikke af reglen om de 1.000/2.000.

Det fremgår af §3 stk. 2, sætningen efter "og", på grund af henvisningen til det, der står i §4 stk. 1, nr. 3)

Jeg anser principielt, at det er en stærk udhuling af identiteten, idet det betyder, at det f.eks. er muligt ufrivilligt at få en identisk navnebror eller -søster. Det er naturligvis kun ufrivilligt for den, der har navnet i forvejen; for den, der vil ændre, er det jo et frit valg.

Mig bekendt har der ikke været foretaget nogen optælling af, hvor mange, der potentielt vil kunne antage et beskyttet slægtsnavn umiddelbart, måske fordi det vil kræve, at man går helt tilbage til tipoldemoders pigenavn for enhver borger i Danmark (§4 stk. 1, nr. 2).

Jeg vedlægger et to-siders notat, som indeholder aspekter, som ikke er behandlet i Udvalgets fyldige betænkning nr. 1446.

Med venlig hilsen,

George Brock-Nannestad

En lille kommentar til ændring af navneloven.

Af George Brock-Nannestad

Jeg har forsøgt at se på nogle af de personlige identitetsrettigheder, der er dækket af dansk lovgivning.

Først og fremmest har vi personregistreringen ved personnummer. Den udgør den unikke identitet for en person, men den er underlagt registerlovgivningen, og er derfor ikke egnet til at identificere personen i almenheden. Tværtimod er der tale om en beskyttelse af individet. Eksistensen af en personregistrering begrundes statens beklagelige mangel på interesse i at bevare navne som identitetsskabende enheder.

Traditionelt har vi navneloven, som omhandler den personlige identitet eller evnen til ved benævnelse at adskille sig fra andre personer. Det drejer sig her først og fremmest om efternavnet, som mere korrekt kaldes slægtsnavnet. Efternavne bliver med en vis valgfrihed erhvervet ved arv eller giftermål, dvs. i nære familiemæssige sammenhænge. Identiteten for eksisterende brugere af et efternavn bliver udhulet, når et slægtsnavn pludselig kan optræde som efternavn på en person, som ikke har noget historisk slægtsmæssigt bånd til den slægt, der har båret navnet som efternavn.

Navneloven står i øjeblikket foran en væsentlig forandring, idet et bestemt efternavn ikke længere skal være knyttet til slægtsmæssige bånd men bliver en rettighed for en enkeltperson, blot det tidligere har været benyttet som mellemnavn i slægten til denne person. Denne regel har forrang for en anden regel, at et ethvert efternavn frit kan vælges som efternavn, blot det ikke i forvejen er benyttet af under 1.000 personer (foreslås hævet til 2.000). Med andre ord, der er en direkte vej fra dagens mellemnavn til fremtidens slægtsnavn, for et mellemnavn kan frit tages som nyt slægtsnavn, selv om det måske kun føres af to personer i forvejen.

Det forekommer uigennemtænkt at foreslå en navnelovgivning, som totalt ændrer på den referenceramme, som navne har i befolkningen og samfundet. Den største indflydelse har som nævnt reglen om helt fri adgang til de i slægten eksisterende mellemnavne. Her ville den bedste måde at rette op på lovforslaget være at lade 1.000 (2.000) personers-reglen have forrang for mellemnavnsreglen. Det vil sige, at §3, stk. 2 skal slettes for så vidt angår henvisningen til §4 stk. 1, nr. 3. Det fremsatte forslag skriver således:

”§ 3. Efternavne, der her i landet bæres af 1.000 (2.000) personer eller færre, er beskyttede og kan ikke tages af andre, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Beskyttelsen gælder ikke navne, der er omfattet af § 2, stk. 1, 2. pkt., og er ikke til hinder for, at et navn kan tages i medfør af §§ 4, 5 eller 7-9.”

----- derfor skal vi se på, hvad beskyttelsen må vige for:

” § 4. Et navn kan tages som efternavn, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

.....

Stk. 3) Navnet er eller har været ansøgerens mellemnavn.

.....”

Visse andre stykker i §4 har i lighed med den gældende navnelov krav om samtykke fra indehaverne af et beskyttet slægtsnavn, og den helt rimelige indførelse af en sådan regel som generel forudsætning ville også skabe en helt naturlig bremse på de identitetsforringende navneændringer. Der skulle desuden være totalt forbud imod, at et navneskifte kommer til at medføre, at flere personer end nu kommer til at have både samme fornavn og efternavn. Hvad er mere identitetsnedbrydende end pludselig at blive påtvunget en navnebror?

Hvis der er sammenfald mellem fornavne, så bliver der flere personer med det samme navn – en fuldstændig nedbrydning af identiteten.

Vi kan sammenligne det ny forslag til navnelov med den måde, den personlige identitet behandles på i anden lovgivning:

OPHAVSRETSLOVEN:

”§ 63. Ophavsretten til et værk varer, indtil 70 år er forløbet efter ophavsmandens dødsår

Man skulle tro, at retten til at blive benævnt korrekt som ophavsmand også fulgte denne regel. Men ifølge §3, stk. 1 er ophavsmandens navn i virkeligheden beskyttet for evigt, idet denne rettighed er en del af *droit moral*. Denne ret er umistelig.

VAREMÆRKELOVEN:

”§ 14. Udelukket fra registrering er endvidere:

.....

4) Varemærker, der uhjemlet består af eller indeholder en bestanddel, der kan opfattes som et person- eller virksomhedsnavn, hvortil en anden har lovlig adkomst,

.....

For varemærkelovens vedkommende er det hermed helt konkret udtrykt, at man ikke frit kan vælge et navn, idet det udgør en anden persons identitet.